

правозастосуванні. Хоча дефініція катування у ст. 127 КК України загалом відповідає його визначенню, що закріплене у Конвенції, проте потребує суттєвого уточнення з врахуванням інтерпретації катування Європейським судом з прав людини. Крім того, склад катування потребує невідкладного доповнення низкою кваліфікуючих ознак, що усуне існуючий дисбаланс у кримінально-правових санкціях. [5]

Список використаних джерел:

1. «ТЕБЕ НЕ ІСНУЄ». Свавільні затримання, насильницькі зникнення та тортури на сході Укарїни. AMNESTY INTERNATIONAL / HUMAN RIGHTS WATCH. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.amnesty.org/download/Documents/EUR5044552016 UKRAINIAN.PDF>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – Т. 1. – 768 с.
3. Михайленко Д. Г. Кримінально-правова характеристика катування / Д. Г. Михайленко // Часопис Академії адвокатури України. – 2011. – № 4: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/index.html>
4. Ахирська Н. «Абсолютна заборона катувань, як умова справедливого судочинства» // Віче. – Журнал. Наукова бібліотека. – № 22, листопад 2011.
5. Ягунов Д. В. Практика Європейського суду з прав людини (прецеденти та коментарі з питань кримінального судочинства) / Д. В. Ягунов; за ред. та вступ. сл. Й. Л. Бронза, Адвокат. об-ня «Одес. обл. колегія адвокатів», рец.: В. О. Туляков, О. К. Вишняков, М. І. Пашковський, Т. О. Анцупова. – О.: Фенікс, 2010. – 256 с.

Сарнавський М.О.
студент,
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

КРИМІНАЛІЗАЦІЯ СУСПІЛЬНО НЕБЕЗПЕЧНИХ ДІЯНЬ ЯК МЕТОД КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

Кримінально-правова політика здійснюється за допомогою комплексу специфічних методів, провідне місце серед яких займає криміналізація суспільно небезпечних діянь. У кримінально-правовій науці теорія криміналізації визнається досить складною. Незважаючи на наявність численних теоретичних розробок, до теперішнього часу залишаються дискусійними питання щодо розуміння змісту та структури категорійного апарату криміналізації.

У сучасній доктрині кримінального права під криміналізацією пропонується розуміти процес виявлення суспільно небезпечних видів людської поведінки, визнання на державному рівні необхідності, можливості й доцільності кримінально-правової боротьби з ними та закріплення їх у законі про кримінальну відповідальність як злочинів [1, с. 73]. Криміналізація як метод кримінально-правової політики знаходить найбільш широке

застосування при прийнятті нового кримінального закону. Так, зокрема, у вітчизняній системі права цілісна система об'єктів кримінально-правової охорони законодавчо була закріплена у прийнятому 5 квітня 2001 року Верховною Радою України Кримінальному кодексі України. Здійснення подальшого процесу криміналізації обумовлюється необхідністю удосконалення чинного механізму кримінально-правового регулювання, що, у свою чергу, призводить до динамічного розвитку кримінального закону.

Необхідність кримінально-правової заборони породжується об'єктивними потребами суспільства. Форма її закріплення в законі повинна відповідати змісту діянню, вчинення якого забороняється. Неповнота врахування тих чи інших чинників, помилковий прогноз результатів криміналізації або недосконалість законодавчої техніки можуть призвести до двох протилежних, але однаково небажаних наслідків – прогалин у криміналізації або, навпаки, до її надмірності [2, с. 20, 21]. При цьому рівень вказаної небезпеки може бути мінімізовано за умови використання у ході законотворчої діяльності результатів наукових досліджень, у першу чергу, досягнень наук кримінального права, кримінології та соціології. При цьому, варто зазначити, що в останні роки спостерігається у цих науках підвищення інтересу до проблематики криміналізації та його спрямованість на поглиблене та якісне її вирішення. Так, прикладом досягнень у кримінально-правових дослідженнях цієї проблематики є науково обґрунтована доцільність криміналізації певних суспільно небезпечних діянь, що виникли або актуалізувались під впливом розвитку інформаційного суспільства [3], криміналізації посягань на інформаційну безпеку [4], на права щодо об'єктів інтелектуальної власності [5].

У законотворчій діяльності криміналізаційний процес має здійснюватись із особливою вимогливістю та відповідальністю, адже за результатами його проведення виникають кримінально-правові норми, пов'язані із встановленням найсуворішого виду юридичної відповідальності. З огляду на зазначене, необґрунтована або надмірна криміналізація може призвести до суттєвих негативних наслідків для людини, суспільства та держави. У цьому контексті вбачається доречним ще раз наголосити, що реалізація кримінальної відповідальності породжує певні небажані соціальні наслідки: негативне формування особистості тих, до кого застосовано кримінальне покарання, деформація міжособистісних відносин, порушення функціонування економіки та інших сфер суспільного життя тощо. Криміналізація ніколи не може розглядатися як абсолютне благо, вона завжди є жертвуванням одними інтересами суспільства заради інших, більш значущих. Тому встановлення кримінального покарання за певне діяння допустиме лише тоді, коли є підстави обґрунтовано передбачати, що позитивні соціальні результати застосування кримінального права істотно перевищать невідворотні негативні наслідки криміналізації [6, с. 220].

Список використаних джерел:

1. Правова доктрина України: у 5 т. – Т. 5: Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / В.Я. Тацій, В.І. Борисов, В.С. Батиргареева та ін.; за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. – Х.: Право, 2013. – 1240 с.

2. Фріс П.Л. Криміналізація і декриміналізація у кримінально-правовій політиці / П.Л. Фріс // Вісник Асоціації кримінального права України. – 2014. – № 1. – С. 19-28.

3. Савінова Н.А. Кримінально-правове забезпечення розвитку інформаційного суспільства України: теоретичні та практичні аспекти: Монографія. – Київ: ТОВ «ДКС», 2012. – 342 с.

4. Карчевський М.В. Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки України: монограф. / М.В. Карчевський; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 528 с.

5. Харченко В.Б. Кримінально-правова охорона прав на результати творчої діяльності та засоби індивідуалізації в Україні: монографія / В.Б. Харченко. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. – 480 с.

6. Основание уголовно-правового запрета. Криминализация и декриминализация. / Дагель П.С., Злобин Г.А., Келина С. Г., Кригер Г.Л. и др.; отв. ред.: Кудрявцев В.Н., Яковлев А.М. – М.: Наука, 1982. – 303 с.

Сероветник В.С.

курсант;

Шармар О.М.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національна академія внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗАМАХУ НА ЗЛОЧИН

Актуальність дослідження проблемних питань кваліфікації різних видів замаху на злочин пояснюється необхідністю правильного застосування законодавства про кримінальну відповідальність, зокрема і в частині призначення покарання.

Метою статті є аналіз поняття замаху на злочин, його видів та надання пропозицій щодо правильного й ефективного застосування норм, які регламентують попередню злочину діяльність.

Науковою розробкою цього питання займалися такі вчені як: М.Д. Дякур, О.О. Дудоров, Т.М. Данилюк, Д.Є. Дядько, В.Д. Іванов, О.Ф. Кістяківський, В.А. Клименко, М.І. Ковальов, А.П. Козлов, І.В. Красницький, Л.С. Щутяк та ін. Однак варто визнати, що попри досить детальну розробку даної проблеми в науковій літературі низка актуальних питань цієї теми залишаються невирішеними.

Авторами викладено результати комплексного кримінально-правового дослідження проблем кримінально- правової кваліфікації та відповідальності за замах на злочин. Проаналізовано законодавство про кримінальну відповідальність за замах на злочин в історико-правовому, порівняльно-правовому та формально-правовому аспектах. Досліджено поняття й ознаки замаху на злочин, а також критерії розмежування замаху на злочин від готування до злочину і закінченого злочину.